

Ганна Мірошниченко,

студентка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **Л. О. Лісіна**
доктор. пед. наук, професор (БДПУ)

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Сучасні зміни в Україні, спрямовані на інтеграцію різних систем освіти, як внутрішньодержавних так і зарубіжних, детермінують підготовку висококваліфікованих спеціалістів здатних критично підходити до отриманих задач, творчого їх вирішення, готових до постійного професійного розвитку і конкуренції на ринку праці сьогодні. Тому однією із головних цілей закладів вищої педагогічної освіти є формування особистості творчого фахівця, здатного до самореалізації в професійній діяльності.

Творче мислення є одним із феноменів сучасної психології та педагогіки, вивчення якого є нагальною проблемою сьогодення. Розгляд поняття творчого мислення і шляхів його розвитку в умовах сучасності необхідне для обґрунтування технологій його формування на різних рівнях освіти.

На нашу думку, основною метою вищої педагогічної освіти має стати підготовка майбутнього вчителя, здатного до творчого вирішення практичних задач. Виходячи з цього, особливо актуальним виглядає дослідження умов реалізації такої підготовки в сучасному закладі вищої педагогічної освіти.

Дослідженню різних аспектів цієї проблеми присвячені праці українських і зарубіжних учених, зокрема: А. Брушлінського, Л. Виготського, В. Давидова, Л. Занкова, О. Леонтьєва, С. Рубіншейна, В. Сухомлинського, К. Ушинського та ін. (розвиток творчого мислення учнів та підготовка вчителя до розвитку творчого мислення учнів); Д. Богоявлінської, Л. Єрмолової-Толіної, О. Лука, О. Матюшкіна, С. Сисоевої, та ін. (теоретичні засади формування та розвитку творчої активності вчителя й учнів); Е. Берна, Д. Сьюпера, Дж. Голланда, Е. Еріксона, Е. Гінзберга, Є. Клімова та ін. (психологічні теорії професійного розвитку). Науковцями доведено, що творчість повинна стати складовою навчальної діяльності учнів і професійної діяльності вчителя, тому проблема розвитку творчого мислення є нагальною проблемою сучасної педагогічної науки. Але успіх процесу підготовки майбутнього вчителя до творчої діяльності, одним із аспектів якої є розвиток його творчого мислення, неможливий без визначення організаційно-педагогічних умов навчання, за яких відбувався б ефективний розвиток творчого мислення та навичок творчої діяльності.

Недостатня розробка даного аспекту підготовки студентів до творчої діяльності і зумовила постановку **мети** дослідження: теоретично обґрунтувати організаційно-педагогічні умови ефективного розвитку творчого мислення майбутнього вчителя в процесі навчання.

У своєму дослідженні ми розглядаємо творче мислення майбутнього

вчителя як інтегративну єдність когнітивних процесів та інтелектуальних здібностей, яка визначає гнучкість, оригінальність і продуктивність мислення під час оволодіння професійною компетентністю та реалізації завдань професійної діяльності. Його змістовими характеристиками визначають швидкість, оригінальність, гнучкість, нетривіальність, глибину та здатність до трансформації. Головною особливістю творчого мислення є його нестандартність. Необхідною складовою творчого мислення є пізнавальний інтерес. Основою, необхідною передумовою розвитку творчого мислення вважають якості розуму, які є проявом розумових здібностей студентів, тобто «властивостей функціональних систем, які реалізують пізнавальні й психомоторні процеси. Вони мають індивідуальну міру прояву, яка виявляється в успішності та якісній неповторності виконання діяльності» [4, с. 185].

На нашу думку, показниками успішного розвитку творчого мислення є: по-перше – наявність умінь здійснювати перенос та синтез прийомів розумової діяльності з однієї галузі знань в іншу, по-друге – вміння практично застосовувати ці знання в професійній діяльності. Як основні критерії високого рівня його розвитку можна виділити вміння побачити проблему і проаналізувати її з різних позицій та вміння інтегрувати знання між собою.

Спираючись на вищевикладене, дослідження С. А. Сисоєвої [3, с. 269] і власний досвід експериментального викладання, ми можемо зробити висновок, що ефективність процесу розвитку творчого мислення майбутніх вчителів залежить від реалізації **комплексу організаційно-педагогічних умов** організації освітнього процесу в педагогічному університеті, а саме: 1) ефективне використання навчального часу для підвищення рівня знань, умінь і навичок студента; 2) вдосконалення змісту і принципів структурування навчальних дисциплін з метою оволодіння студентами навичками дослідницької діяльності та отримання нових ідей і результатів, узагальнень (як об'єктивно нових, так і суб'єктивно нових); 3) відбір оптимальної сукупності форм і методів організації навчальної діяльності студента, що позитивно впливають на розвиток творчого мислення; 4) обов'язкове виявлення індивідуальних досягнень у когнітивній сфері; створення особистого творчого досвіду професійної діяльності та апробація його на практиці; 5). забезпечення навчально-методичної бази з питань формування творчого мислення.

Організоване і систематизоване освітнє середовище, спрямоване на розвиток педагогічного мислення, сприяє становленню сучасних студентів як майбутніх творчих фахівців.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вітвицька С. С. Розвиток творчого мислення майбутніх магістрів освіти як умова їх творчої самореалізації. *Андрагогічний вісник: Наукове електронне періодичне видання*. Випуск 5. 2014. С. 88-96.
2. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. *Психологія вищої школи: Підручник*. 2-е вид. Київ: Каравела, 2008. 352 с.
3. Сисоєва С. О. *Технологізація освітньої діяльності в умовах неперервної професійної освіти*. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: [монографія] За ред. І. А. Зязюна. Київ: АПН України, Інститут педагогіки і психології професійної освіти. Київ: ВІПОЛ. 2000. 63бс.

4. Шадриков В. Д. Психологическая деятельность и способности человека. – М.: Издательская корпорация "Логос», 1996. – 320 с.

Надія Николаєва,
студентка 2 курсу
Бердянського економіко-гуманітарного коледжу БДПУ
Наук. керівник: **Ю.А.Білова,**
викладач (БЕГК БДПУ)

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ

Суспільство ХХІ століття, століття перманентної науково-технічної революції й соціальної динаміки потребує адекватного рівня освіти. Цим обумовлена підвищена увага всіх ведучих країн світу до модернізації освітніх систем з метою досягнення їх більшої ефективності. При цьому особливої актуальності набуває установка на неперервну освіту впродовж життя, необхідність якої стала загальноновизнаною, а в Європейському Союзі вона розглядається як один з основних елементів соціальної моделі суспільства. В цьому контексті, західне співтовариство прийшло до висновку про необхідність зміни існуючої до середини ХХ ст. парадигми освітньої політики, що призвело до розвитку сфери освіти дорослих.

Система освіти дорослих стає одним із провідних чинників зростання національної економіки й важливою складовою мобілізації інституційних чинників зміцнення її конкурентоспроможності.

Важливе значення для вивчення питань в галузі освіти дорослих мають праці з філософії освіти В.П. Андрющенка, І.А. Зязюна, В.Г. Кременя, В.О. Кудіна та ін.

На сьогоднішній день, загальноновизнаним є той факт, що в цілому теорія і практика освіти дорослих узагальнені і виділені в самостійну галузь наукового знання – андрагогіку, що переживає підйом особливої актуальності, систематизації накопиченого знання й досвіду, формування інноваційних підходів.

Однак, незважаючи на появу в Україні ряду робіт, які стосуються сфери освіти дорослих, можна констатувати наступне:

- проведеними і доступними дослідженнями охоплені в більшій мірі проблеми професійного та особистісного розвитку педагогів, акмеологічні аспекти освіти дорослих, питання менеджменту освітнього процесу, різні аспекти підвищення кваліфікації та післядипломної освіти;
- відзначається істотна нестача наукових досліджень в області теорії та методології освіти дорослих, недостатньо розроблені концептуальні засади організації неперервної освіти;
- потребує обговорення й питання якими професійними компетенціями повинен володіти викладач-андрагог в системі неперервної освіти.

Очевидно, що освіта дорослих має свою специфіку. На відміну від педагогіки, яка спрямована на дітей, в організації процесу навчання дорослих повинна превалювати андрагогіка.